

29.05.2023

Asia/15

§ 351

V 14.6.2023, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite äänimerkit liikennevaloihin esteettömyyden parantamiseksi

HEL 2022-013948 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite
- 2 Lausunto Vammaisneuvosto 21.3.2023 (4)
- 3 Lausunto, Vanhusneuvosto, 16.3.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mari Holopainen ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki laatii suunnitelman äänimerkkien lisäämisestä suojatieristeyksiin, joissa on liikennevalot.

Kaupunkiympäristön toimiala laatii kuluvaan vuoden aikana suunnitelman ja kirjaa periaatteet ääniopastuksen laajentamisesta nykyistä kattavammaksi. Suunnitelmassa otetaan huomioon näkövammaisten yhdistyksen sekä yksittäisten kaupunkilaisten yhteydenotoissa esille tulleet kohteet sekä esteettömyyden erikoistason reitit.

Helsingissä on noin 460 liikennevalo-ohjattua risteystä, joissa on yksi tai useampi suojatie. Noin 60 %:ssa näistä risteyksistä on ääniopastus vähintään yhdellä suojatiellä. Noin joka kolmannessa Helsingin 1180:stä valo-ohjatusta suojatiestä on ääniopastus.

29.05.2023

Helsingin kaupunki on tehnyt vuosien ajan yhteistyötä Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry:n kanssa. Olemassa oleviin liikennevalo-ohjattuihin risteyskisiin ääniopastus on pyritty lisäämään yhdistyksen ja yksittäisten kaupunkilaisten toivomiin kohteisiin.

Ääniopastuksen lisääminen nykyisiin risteyskisiin on useassa kohteessa haastavaa. Opastus tulee toteuttaa siten, että suojatien käyttäjille ei tule epäselvyyttä siitä, mitä risteyskisen suojatietä tai sen osaa ääni tarkoittaa. Ääniopastimia ei useimmiten ole mahdollista lisätä helposti jo olemassa oleviin liikennevaloristeysten pylväisiin niiden sijoittelusta johtuen. Ääniopastuksen lisääminen edellyttääkin usein kaivutöitä pylvässiirtojen tai uusien pylväiden asentamisen sekä sähkökaapeloinnin uusimisen vuoksi. Aina uusien pylväiden lisääminenkin ei ole mahdollista, jos niille ei olemassa olevasta katutilasta löydy sopivaa paikkaa siten, että myös esimerkiksi kunnossapitokalustolle jää riittävästi tilaa. Katuremonttien ja uudisrakentamisen yhteydessä on pyritty varmistamaan edellytykset ääniopastukselle.

Tiiviisti rakennetun kaupungin asuinalueilla liikennevalo-ohjattujen risteysten välittömässä läheisyydessä on asuintaloja. Kaupunkilaisten palautteiden perusteella ääniopastuksesta aiheutuu paikallisesti meluhaittaa varsinkin kesällä, kun ikkunoita pidetään auki. Ääniopastuksen äänenvoimakkuus säätyy automaattisesti ympäristön melutason mukaan. Äänen tulee kuitenkin olla kuultavissa myös vähäliikenteisenä aikana, kuten yöllä ja tällöin se kuuluu helposti myös asuntoihin avonaisista ikkunoista.

Kaikkien nykyisten valo-ohjattujen suojateiden varustaminen ääniopastuksella aiheuttaisi arviolta 2–5 miljoonan euron kustannukset riippuen siitä, miten paljon risteyksissä joudutaan tekemään kaivutöitä. Kaikissa risteyksissä pylväiden lisääminen tai siirtäminen turvallisen ja yksikäsitteisen ääniopastuksen edellyttämiin paikkoihin ei todennäköisesti tilan puutteen vuoksi ole mahdollista.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston lausunnot.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

29.05.2023

Asia/15

Liitteet

- 1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite
- 2 Lausunto Vammaisneuvosto 21.3.2023 (4)
- 3 Lausunto, Vanhusneuvosto, 16.3.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 28.02.2023 § 105

HEL 2022-013948 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsinki laatii suunnitelman äänimerkkien lisäämisestä suojatieristeyksiin, joissa on liikennevalot. Myös Helsingin kaupungin strategiassa todetaan, että kaupunkiympäristön ja kaupungin palvelujen suunnittelussa otetaan huomioon esteettömyys ja saavutettavuus. Aktiivisella osallistamisella mahdollistetaan vammaisten ihmisten yhdenvertainen osallistuminen ja panostetaan myös muistiälytyölliseen kaupunkiin.

Helsinki alkoi järjestelmällisesti edistää esteettömyyttä Helsinki kaikille -projektilla vuonna 2002 laatien muun muassa esteettömyyteen liittyviä ohjeita. Kaupunginhallituksessa 14.11.2005 hyväksytty esteettömyyssuunnitelma vuosille 2005–2010 on ollut esteettömän Helsingin perustana. Vuonna 2012 kaupunginjohtaja perusti esteettömyysasioiden neuvottelukunnan, joka laati ensimmäiset esteettömyyslinjaukset (päivitetty vuonna 2022). Esteettömyyteen liittyvä lainsäädäntö on muuttunut vuoden 2012 jälkeen ja monet silloin laadituista linjauksista ovat jo osa normaalia toimintaa.

Nykyisin esteettömyysasioiden koordinoinnista ja seurannasta Helsingissä huolehtii esteettömyystyöryhmä. Ryhmän puheenjohtajana toimii kaupunkiympäristön toimialan hallintojohtaja. Ryhmän jäseniä ovat toimialojen esteettömyysyhdyshenkilöt, esteettömyysasiamies, sekä vammaisasiamies ja vanhusneuvoston sihteeri. Esteettömyysasiamies toimii ryhmän valmistelijana ja esittelijänä.

Kaupungin esteettömyystyön näkyväksi tekemisessä on pitkään käytetty palvelukartan palvelukartta.hel.fi -esteettömyyssovellusta. Ulkoaluei-

den esteettömyysohjeisto (SuRaKu) sai Invalidiliiton valtakunnallisen esteettömyyspalkinnon vuonna 2011 ja Helsinki sijoittui toiseksi Euroopan Unionin Access City Award – kilpailussa vuonna 2015 ja 2022.

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista on nostettu tärkeimmäksi esteettömyystyötä ohjaavaksi asiakirjaksi Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksissa 2022–2025. Yleissopimus sisältää syrjintäkiellon, joten vammaisten ihmisten tulee päästä samoihin tiloihin kuin muutkin ihmiset ja pystyä toimimaan muiden ihmisten kanssa samoissa tiloissa itsenäisesti tai avustettuna ilman erityisratkaisuja. Sopimus velvoittaa toimiin, jotka varmistavat vammaisille ihmisille mahdollisimman itsenäisen henkilökohtaisen liikkumisen.

Helsingissä on noin 460 liikennevalo-ohjattua risteystä, joissa on yksi tai useampi suojatie. Noin 60 %:ssa näistä risteyksistä on ääniopastus vähintään yhdellä suojatiellä. Jos tarkastellaan suojateiden lukumäärää, niin noin joka kolmannessa Helsingin 1180:stä valo-ohjatusta suojatiestä on ääniopastus.

Helsingin kaupunki on tehnyt vuosien ajan yhteistyötä Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry:n kanssa. Olemassa oleviin liikennevalo-ohjattuihin risteyksiin ääniopastus on pyritty lisäämään yhdistyksen ja yksittäisten kaupunkilaisten toivomiin kohteisiin.

Ääniopastuksen lisääminen nykyisiin risteyksiin on monessa kohteessa haastavaa. Opastus tulee toteuttaa siten, että suojatien käyttäjille ei tule epäselvyyttä siitä, mitä risteyksen suojatietä tai sen osaa ääni tarkoittaa. Ääniopastimia ei useimmiten ole mahdollista lisätä helposti jo olemassa oleviin liikennevaloristeysten pylväisiin niiden sijoittelusta johtuen. Ääniopastuksen lisääminen edellyttääkin usein kaivutöitä pylvässiirtojen tai uusien pylväiden asentamisen sekä sähkökaapeloinnin uusimisen vuoksi. Aina uusien pylväiden lisääminenkin ei ole mahdollista, jos niille ei olemassa olevasta katutilasta löydy sopivaa paikkaa siten, että myös esimerkiksi kunnossapitokalustolle jää riittävästi tilaa. Katuremonttien ja uudisrakentamisen yhteydessä on pyritty varmistamaan edellytykset ääniopastukselle.

Tiiviisti rakennetun kaupungin asuinalueilla liikennevalo-ohjattujen risteysten välittömässä läheisyydessä on asuintaloja. Kaupunkilaisten palautteiden perusteella ääniopastuksesta aiheutuu paikallisesti meluhaittaa varsinkin kesällä, kun asuintaloissa pidetään ikkunoita auki. Ääniopastuksen äänenvoimakkuus säätyy automaattisesti ympäristön melutason mukaan. Ääni tulee kuitenkin olla kuultavissa myös vähäliikenteisenä aikana, kuten yöllä ja se kuuluu tällöin helposti myös asuntoihin avonaisista ikkunoista.

Kaikkien nykyisten valo-ohjattujen suojateiden varustaminen ääniopastuksella aiheuttaisi arviolta 2–5 miljoonan euron kustannukset riippuen siitä, miten paljon risteyksissä joudutaan tekemään kaivutöitä. Kustannusarviota on mahdollista tarkentaa vasta tarkemman risteyskohtaisen suunnittelun yhteydessä, jolloin selviää tarvittavien rakentamistöiden laajuus. Kaikissa risteyksissä pylväiden lisääminen tai siirtäminen turvallisen ja yksikäsitteisen ääniopastuksen edellyttämiin paikkoihin ei todennäköisesti tilan puutteen vuoksi ole mahdollista. Ääniopasteiden määrän lisääminen kasvattaa myös ylläpitokustannuksia.

Kaupunkiympäristön toimiala tulee tekemään tämän vuoden aikana suunnitelman ja kirjaamaan periaatteet ääniopastuksen laajentamisesta nykyistä kattavammaksi. Suunnitelmassa otetaan huomioon näkövammaisten yhdistyksen sekä yksittäisten kaupunkilaisten yhteydenotoissa esille tulleet kohteet sekä esteettömyyden erikoistason reitit.

Kaupunkiympäristölautakunta piti vastauksen lopussa todettua suunnitelmaa ja sen toimeenpanoa tärkeänä ja korostaa, että sen laatimisessa tulee olla vuorovaikutuksessa näkövammaisten yhdistysten kanssa.

Käsittely

28.02.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lisätään lausunnon loppuun seuraava kappale: "Kaupunkiympäristölautakunta pitää vastauksen lopussa todettua suunnitelmaa ja sen toimeenpanoa tärkeänä ja korostaa, että sen laatimisessa tulee olla vuorovaikutuksessa näkövammaisten yhdistysten kanssa."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

14.02.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Paula Tuovinen, liikenneinsinööri: 310 37093
paula.tuovinen(a)hel.fi
Pirjo Tujula, esteettömyysasiamies, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi